

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551-2554)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ภาพอนาคตที่จะมีผลกระทบต่ออุดมศึกษาไทย	1
- การเปลี่ยนแปลงของประชากร	1
- พลังงานและสิ่งแวดล้อม	2
- การมีงานทำและตลาดแรงงานในอนาคต	3
- การกระจายอำนาจการปกครอง	6
- การจัดการความขัดแย้งและความรุนแรง	6
- เยาวชน นักศึกษาและบัณฑิตในอนาคต	7
- เศรษฐกิจพอเพียง	8
- สถานะเศรษฐกิจของประเทศ	8
- ข้อมูลพื้นฐานและแนวโน้มเกี่ยวกับอุดมศึกษา	9
- วิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570	16
บทที่ 2 ผลการดำเนินงานในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)	22
บทที่ 3 วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์	30
- วิสัยทัศน์	30
- เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา	30
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษาไทย	32
บทที่ 4 สรุปเป้าหมายการรับนักศึกษาเข้าใหม่ นักศึกษารวมทั้งหมด และผู้สำเร็จการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551-2554)	40
- เป้าหมายเชิงคุณภาพ	40
- เป้าหมายเชิงปริมาณ	40
บทที่ 5 การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล	47
- มาตรการในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	47
- การติดตามประเมินผลแผน	48

ภาพอนาคตที่จะมีผลกระทบต่ออุดมศึกษาไทย

15 ปี ฉบับที่ 2 (. 2551-2565) ได้ฉายภาพอนาคตที่จะมีผลกระทบต่อโลก ประเทศ และอุดมศึกษาไทย โดยได้คัดกรองภาพอนาคตที่คาดว่าจะมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมไทยและอุดมศึกษา ประกอบด้วยผลกระทบในด้านการเปลี่ยนแปลงของประชากร พลังงานและสิ่งแวดล้อม การมีงานทำและตลาดแรงงานในอนาคต การกระจายอำนาจการปกครอง การจัดการความขัดแย้งและความรุนแรง เยาวชน นักศึกษา และบัณฑิตใน

ในอนาคต ประชากรไทยจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง กล่าวคือ ในปี พ. . 2549 62.83 ล้านคน คาดว่าในปี 2563 จะเพิ่มขึ้นเป็น 70.82 ล้านคน ซึ่งเป็นการเพิ่มในอัตราที่น้อยกว่าในอดีต เนื่องจากอัตราการเกิดของเด็กไทยลดลง ในขณะที่สังคมไทยจะกลายเป็นสังคมผู้สูง (Ageing society) ดังนั้นผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรจะมีผลต่อการอุดมศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการแก้ปัญหา และการปรับตัวของสภาพประชากรที่เปลี่ยนไปใน 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มเด็ก กลุ่มแรงงาน และกลุ่มผู้สูง (วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

- กลุ่มประชากรวัยเด็ก ประชากรวัยเด็กจะลดลงจากร้อยละ 24.65 เป็น 17.95 ประชากรทั้งหมด ในปี พ. . 2563 18-21 ปี ลดลงจาก 4.30 ล้านคน เป็น 3.77 ล้านคน ตามลำดับ นับเป็นสัญญาณที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนที่นั่งของอุดมศึกษาในอนาคต

- กลุ่มประชากรวัยแรงงาน ช่วงอายุ 15-59 ปี จะมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง โดยสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมดของวัยแรงงานจะหดตัวจากร้อยละ 67 เหลือร้อยละ 62 ในปี พ. . 2568 1.93 คนต่อประชากรวัยพึ่งพิง 1 คนในปัจจุบัน จ 1.64 คนต่อประชากรวัยพึ่งพิงในอนาคต ซึ่งทางออกในการแก้ปัญหาที่สำคัญคือการยกระดับผลิตภาพต่อหน่วยของแรงงาน เพื่อให้สามารถป้อนผลผลิตสู่สังคมได้อย่างเพียงพอ

- กลุ่มผู้สูงอายุ จากการที่มีความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์และสาธารณสุข ทำให้ขึ้น ประมาณว่าจะมีผู้สูงวัย (60 ปีขึ้นไป) เพิ่มจากสัดส่วนร้อยละ 9.4 ในปัจจุบัน เป็นร้อยละ 20 ในปี พ. . 2563 ดังนั้น สังคมจะต้องพิจารณาถึงการทำงานหลัง

เกษียณอายุของประชากรกลุ่มนี้เท่าที่เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและสังคมโดยรวม
ชีวิตและการฝึกทักษะจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความพร้อมดังกล่าว

นอกจากนี้ โครงสร้างประชากรยังเกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นของชุมชนเมืองจากร้อยละ
31 เป็นร้อยละ 38 รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการกระจายตัวของวัยแรงงานในภาคการผลิต โดยใน
ปี พ. .2550 มีผู้มีงานทำ 36 ล้านคน กระจายอยู่ในภาคการเกษตร 12.85 ล้านคน ภาคการ
6 ล้านคน ค้าขาย 5.46 ล้านคน ภาคบริการอื่นๆ 11 ล้านคน ซึ่งในจำนวนดังกล่าว มีผู้จบ
5.2 ล้านคน หรือร้อยละ 15 ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญสำหรับอุดมศึกษา
ความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

พลังงานและสิ่งแวดล้อม

- พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญต่อวิถีชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่
ที่สิ่งแวดล้อม มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งพลังงานและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่
เกี่ยวข้องทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ การใช้พลังงานในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีปริมาณ
มหาศาล เช่น น้ำมันดิบ 80 ล้านบาร์เรลต่อวัน พลังงานไฟฟ้า 43,000 ล้าน kWh ต่อวัน ความไม่
สมดุลของการใช้พลังงานเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางทั่วโลก มีการใช้พลังงานเบื้องต้นและพลังงาน
ไฟฟ้าค่าเฉลี่ยของโลกทั้งสองรายการคือ 1.77 toe ต่อคน และ 2,516 kWh
ของประเทศไทยนั้น มีการใช้พลังงานเบื้องต้น 1.52 toe ต่อคนโดยเฉลี่ย และใช้พลังงานไฟฟ้า
1,865 kWh ต่อคน

- การได้มาซึ่งพลังงานจากแหล่งพลังงานฟอสซิลของโลก ซึ่งมีจำกัดโดยเฉพาะ
แหล่งน้ำมัน ร้อยละ 80 ของพลังงานรวมที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าของโลกมาจากฟอสซิล ซึ่ง
ประกอบด้วย น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ที่เหลือมาจากพลังงานปรมาณู พลังน้ำ พลังงาน
หมุนเวียนอื่นๆ เช่น ชีวมวล ลม แสงอาทิตย์

- ประเทศไทยต้องซื้อและนำเข้าพลังงานจากภายนอก ในปี พ. .2547 ไทยนำเข้า
พลังงานฟอสซิลกว่าร้อยละ 70 ซื้อพลังงานไฟฟ้าประมาณร้อยละ 3 รวมเป็นมูลค่าการใช้พลังงาน
1.227 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ
ที่สำคัญคือใช้เงินประมาณร้อยละ 12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในการนำเข้าพลังงาน
นอกจากนี้ ประเทศไทยยังพึ่งพิงก๊าซธรรมชาติที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าสูงถึง
ร้อยละ 65 ซึ่งอาจเป็นปัญหาความมั่นคงด้านพลังงาน (Energy security) ได้ เนื่องจากขาดความ
หลากหลายในการใช้เชื้อเพลิงอื่นๆ ผลิตไฟฟ้า เช่น ถ่านหิน น้ำมันเตา น้ำมันดีเซล

- งานทำและตลาดแรงงานที่เข้มแข็งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศ และความสงบสุขในสังคม อุดมศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่สร้างบุคลากรและความรู้รองรับ ตลาดแรงงาน ประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงาน 4 ประเด็น ประกอบด้วย โครงสร้าง ลกาภีวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และโลกสารสนเทศ

- โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศในรอบ 2 ทศวรรษที่ผ่านมาอยู่ในสภาพที่มีความเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งที่เป็นโอกาสในการก้าวกระโดดและภาวะคุกคามต่อ

ปัจจุบันประเทศไทยยังเป็นสังคมเกษตร แต่เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างแรงงานไทย ซึ่งมีวัยแรงงานในภาคเกษตร 13 ล้านคน หรือร้อยละ 39 ของแรงงานทั้งหมด แต่หากพิจารณาจากมูลค่าทางเศรษฐกิจของภาคการเกษตรนั้นมีเพียงร้อยละ 8.9 ผลผลิตขั้นมูลรวมประชาชาติ หากพิจารณาจากสถิติแรงงานในภาคการเกษตรในรอบทศวรรษที่ผ่านมา พบว่ามีเกษตรกรที่เลิกอาชีพในภาคเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ในปี พ. . 2541 แรงงานเกษตรร้อยละ 42 ลดลงเป็นร้อยละ 39 ในปี พ. . 2549 แต่ละเปอร์เซ็นต์ของการออกจากภาคการเกษตร หมายถึงแรงงานไร้ฝีมือและคนว่างงานจำนวนแสน การเตรียมคนกลุ่มนี้ที่กำลังทยอยออกจากภาคการเกษตรจึงเป็นเรื่องสำคัญในระดับชาติ ดังนั้น ความท้าทายของภาครัฐและโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุดมศึกษาคือ การใช้การศึกษาในการยกระดับผลิตภาพของเกษตรกรเพื่อสร้างมูลค่าภาคการเกษตรที่สูงกว่าปัจจุบัน ในทางตรงกันข้าม เศรษฐกิจไทยมีการพึ่งพิงต่อภาคบริการที่คนไทยจำนวนมากมีความถนัดและเชี่ยวชาญมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีการขยายตัวของแรงงานในภาคบริการจากร้อยละ 38 ในปี พ. . 2541 เป็นร้อยละ 44 ในปี พ. . 2549 แต่น่าสังเกตว่าสัดส่วนของภาคบริการในเชิง

อย่างต่อเนือง จากมูลค่าในสัดส่วนร้อยละ 59 ในปี พ. . 2541 ลดลงเป็นร้อยละ 51.8 ในปี พ. . 2549 ทั้งที่เป็นภาคเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูง สำหรับภาคอุตสาหกรรม นั้น เนื่องจากนโยบายการส่งเสริมการส่งออก ทำให้ภาคการผลิตมีพลวัตในการปรับตัวค่อนข้างดี เมื่อเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่นๆ โดยมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 29 ในปี พ. . 2533 เป็นร้อยละ 36.4 , 38.5 39.3 ในปี พ. . 2543 , 2547 2549 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติตามลำดับ โดยมีการใช้แรงงานในสัดส่วนประมาณร้อยละ 15 ของแรงงานทั้งหมด ในขณะที่ภาวะการแข่งขันระหว่างประเทศและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นแรงกดดันให้อุตสาหกรรมไทยต้องยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศที่มีแรงงานราคาถูก และพลังปัญญามหาศาลของประชากร เช่น จีน อินเดีย และเวียดนาม ดังนั้น การวิจัยและพัฒนาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่อาจ

ส่งผลถึงความอยู่รอดของอุตสาหกรรมไทยในอนาคต โครงสร้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมไทย เป็นแรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมและต่ำกว่าเกือบร้อยละ 60

ระดับอุดมศึกษามีเพียงร้อยละ 5 การยกระดับทักษะของแรงงานส่วนใหญ่ไปสู่แรงงานความรู้ (Knowledge workers) จึงเป็นสิ่งสำคัญ การพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งระบบอาจต้องใช้กลไกการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขาเป็นตัวขับเคลื่อน

- กระแสโลกาภิวัตน์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และสื่อสารมวลชน ส่งผลโดยตรงต่อวิถีชีวิต การงานอาชีพ ความร่วมมือกับการแข่งขัน ปัจจุบันโลกาภิวัตน์สร้างความท้าทายให้แก่อุดมศึกษาในสองลักษณะ คือ การศึกษาในฐานะการค้าประเภทบริการข้ามพ

ในกรณีการศึกษาข้ามพรมแดน เป็นไปตามข้อตกลงทางการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS) ขององค์การการค้าโลก (WTO) ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก ข้อตกลงดังกล่าวมี 4 (Mode)

- การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross border delivery) เช่น การศึกษาทางไกล บริการทดสอบทางการศึกษา การศึกษาผ่านอินเทอร์เน็ต
- การบริโภคในต่างแดน (Consumption abroad) เช่น การที่นักศึกษาไทยไปศึกษา
- การจัดหน่วยการศึกษาเชิงพาณิชย์ (Commercial presence) เช่น การให้ การศึกษาของมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกาในไทย ซึ่งอาจจะเป็นการจัดตั้งวิทยาเขตหรือสาขาหรือการให้สัมปทาน
- การให้บริการโดยชาวต่างชาติ (Presence of natural persons) เช่น โครงการ แลกเปลี่ยนอาจารย์

อุดมศึกษาไทยควรศึกษากฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเหล่านี้ ซึ่งเป็นข้อตกลง รวมทั้งกฎเกณฑ์ในข้อตกลงระดับทวิภาคี เช่น ข้อตกลง FTA ที่ได้ร่วมกันแล้ว

ควรตระหนักถึงผลที่จะเป็นประโยชน์ต่ออุดมศึกษาไทย ทั้งในเชิงรับและเชิงรุก

ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อประเทศไทยอีกด้านหนึ่ง คือ การรวมตัวของประชาชาติในอาเซียน อาเซียนได้มีความร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจ และได้ขยายความร่วมมือออกไปยังสาขาอื่น ๆ รวมทั้งการศึกษา ผู้นำของอาเซียนมีความเห็นพ้องกันที่จะผลักดันให้ประเทศสมาชิก รวมตัวกันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ในรูปของ " (ASEAN Community) ภายในปี พ. .

2558 แต่ละประเทศจึงมีภารกิจที่จะต้องเตรียมความพร้อม เพื่อนำประเทศไปสู่จุดที่เหมาะสมในประชาคม ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม จากตัวเลขในปี พ. .2549 567

ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ของประชากรโลก ในขณะที่รายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศใน

มีความแตกต่างกันได้ถึง 15 เท่าในบางกรณี ในมิติทางสังคม เอเชียมีประชากรที่นับถือศาสนาหลัก ๆ เช่น อิสลาม ประมาณร้อยละ 44 และใช้ภาษาภาษา ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

รวมตัวของอาเซียนในอนาคตอันใกล้ดังกล่าว จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้าย (Mobility) ในหมู่ประเทศ

าชิก ในด้านประชากร แรงงาน การค้า อุตสาหกรรม ตลอดจนความรู้ ภาษา และวัฒนธรรม และการศึกษา ความร่วมมือทางด้านการวิจัยและพัฒนา ก็จะเอื้อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทางความรู้ นวัตกรรม แม้กระทั่งการบริหารจัดการ จากบทเรียนของยุโรป โดยความร่วมมือโบโลญญา (Bologna Accord) ซึ่งให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษาและปริญญาที่ยอมรับร่วมกันได้ (Mutual recognition) เป็นเรื่องสำคัญในอันดับต้น ๆ ประเทศที่สามารถเป็นต้นแบบของความเข้มแข็งทางด้านคุณภาพการศึกษา ย่อมอยู่ในสถานะได้เปรียบ สามารถรองรับความต้องการและการพัฒนาได้ทั้งเชิงรับและเชิงรุก

- ความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจ้างงาน นับตั้งแต่เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตในภาคการเกษตร เทคโนโลยีที่เป็นแรงขับเคลื่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม เทคโนโลยีที่เพิ่มมูลค่าในภาคบริการ ตลอดจนเทคโนโลยีนำสมัยในยุคฐานความรู้ ก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า " " (Productivity) " " (Innovation) ในกระบวนการผลิตทั้งที่เป็นสินค้าและบริการ การมองภาพอนาคตทาง (Technology foresight) (Futurists) ที่มีแนวคิดต่อเทคโนโลยีที่มองไม่เห็นในวันนี้ เช่น เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่ออายุยืนยาว เทคโนโลยีเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เทคโนโลยีด้านพลังงานใหม่ ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา ฒนาเพื่อการตีพิมพ์บทความทางวิชาการแล้ว การทำวิจัยตามความต้องการของประเทศก็เป็นประโยชน์เช่นเดียวกัน

- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีอิทธิพลสูงต่อวิถีชีวิต อาชีพ และธุรกิจ อุตสาหกรรมใหม่ ๆ การปฏิวัติสารสนเทศเริ่มขึ้น โดยวิวัฒนาการของวงจรรวม คอมพิวเตอร์ สื่อสารโทรคมนาคม และอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดการจ้างงานและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ โลกยุคสารสนเทศเป็นสังคมไร้พรมแดน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้กระทำได้ง่าย เทคโนโลยีแพร่กระจายอย่างกว้างขวาง โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา มีนวัตกรรมและตลาดแรงงานใหม่ ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มและมูลค่าสูง บนพื้นฐานของนวัตกรรม ทรัพยากรมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐาน (IT 2010) จะอยู่ในรูปแบบของโครงการพัฒนาทางด้านสังคม (e-Society) (e-Education) (e-Industry) (e-Commerce) โดยรัฐมีบทบาทนำผ่านโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) นอกจากนี้ โลกยุคสารสนเทศ ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน

และการจ้างงานของแรงงานในอนาคต ซึ่งเป็นภาพอนาคตที่สำคัญต่อการออกแบบอุดมศึกษาในปัจจุบัน

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ. .2534 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (.) องค์การบริหารส่วนตำบล (.) 7,853 แห่งทั่วประเทศ

กระจายอำนาจประกอบด้วย การถ่ายโอนภารกิจ การกระจายอำนาจการเงิน การถ่ายโอนบุคลากร การพัฒนาระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน การปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (.)

ดูแลการถ่ายโอนภารกิจ และการสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะ จำเป็นที่จะต้องมีการสนับสนุนความเชี่ยวชาญในการติดตั้งระบบ การจัดการความรู้ การฝึกอบรมและยกระดับ . นอกจากนี้ ท้องถิ่นยังมีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจาก

ส่วนกลาง คิดเป็นงบประมาณประมาณ 3.9 แสนล้านบาทในปี พ. .2550 หรือประมาณ ร้อยละ 25 ของงบประมาณประเทศ และยังมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมอีกด้วย โดยรายจ่ายส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ยั่งยืนยังต้องอาศัยกิจกรรมที่เป็นเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน . มีความต้องการที่จะรับการสนับสนุนจากอุดมศึกษาในด้านการศึกษา การให้ความรู้เพื่อเพิ่มทักษะอาชีพแก่ประชาชน และการให้คำปรึกษาแก่ อปท.เอง ซึ่งในภาพรวมแล้วเป็นภารกิจขนาดใหญ่ เช่น การผลักดันศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเกี่ยวข้องกับศูนย์ 17,000 แห่ง เด็กหนึ่งล้านคนและผู้ดูแลเด็กอีก 30,000

นี้อยู่นอกเมืองร้อยละ 95 อีกทั้งโรงเรียนเทศบาลมากกว่า 600 แห่ง โรงเรียน ตชด. 200 แห่ง อุดมศึกษาซึ่งมีทรัพยากรคนและความรู้ จำเป็นต้องให้การสนับสนุน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการ . และท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ

การจัดการความขัดแย้งและความรุนแรง

ณ ปี พ. .2550 ประชากรโลกประสบปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงที่แตกต่างจากในอดีตในลักษณะต่าง ๆ บางส่วนก็กระจายมากระทบประเทศไทยบ้างน้อยบ้าง แต่ในปี ประเทศไทยเองก็ประสบปัญหาที่มีการใช้กำลังรุนแรง นำมาซึ่งการเสียชีวิตเนื้อจำนวนมากในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งครอบคลุมจังหวัดยะลา ปัตตานี มูลเหตุพื้นฐานมาจากการศึกษา ซึ่งมีสองระบบควบคู่

/ ( ) / ( )

พันธุ์) เรียนร่วมกันในวิชาสามัญในโรงเรียน .

ส่วนมากเรียนแยกกัน นักเรียนพุทธและมุสลิม บางส่วนเรียนในโรงเรียนรัฐ นักเรียนมุสลิมจำนวนมากเรียนในโรงเรียนเอกชนและโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา เพราะโรงเรียนรัฐไม่สอนศาสนา เริ่มสร้างความแปลกแยกเชิงเผ่าพันธุ์ วัฒนธรรม ศาสนา ตั้งแต่รัชช

โรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา เปิดโอกาสให้ครูสอนศาสนาบางคนบิดเบือน หลักการศาสนา ประวัติศาสตร์ ตอกย้ำการถูกทอดทิ้ง การขาดโอกาส ประเด็นที่มีการใช้กระตุ้น คือ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ใน

มีฐานทางวิชาการอ่อน ทำให้ให้นักเรียนพื้นฐานอ่อนทางวิชาการ ไม่สามารถหางานนอกพื้นที่ได้ ไม่สามารถเรียนต่อในอุดมศึกษาไทยได้ นักเรียนที่ไปเรียนต่างประเทศส่วนมากเรียนทางด้าน

มาเป็นครูสอนศาสนา เป็นวงจรต่อเนื่อง

นักเรียนที่ได้โควตาเรียนนอกพื้นที่ มีปัญหาเรื่องภาษาไทย ความรู้วิชาการ การแก้ปัญหาใน พื้นที่ดังกล่าวคงไม่สามารถกระทำได้ด้วยมาตรการด้านความมั่นคงเพียงอย่างเดียว แต่การพัฒนา คุณภาพการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญต่อการแก้ปัญหา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อิทธิพลของสื่อสารมวลชน ระบบการศึกษาและ อุตสาหกรรมใหม่ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคม วัฒนธรรม และความคิด ทำให้เด็ก เยาวชน และนักศึกษาในวันนี้มีความเปลี่ยนแปลงทั้งในวิถีชีวิต การเรียนรู้ ครอบครั้ว ตลอดจนภาวะเสี่ยงต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มของสังคมภายหลังยุคอุตสาหกรรมและ (Post-industrial / Post-modern)

เปลี่ยนแปลงของวิถีการทำงานของบัณฑิตในอนาคต ที่แตกต่างไปจากลักษณะงานปัจจุบัน เช่น การทำงานโดยมีหลายอาชีพทั้งตลอดช่วงอายุการทำงานหรือในขณะใดขณะหนึ่ง การทำงานไร้ (Freelance) ความเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนของรายได้ การจับคู่และเปลี่ยนคู่ผู้ร่วมงาน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดความไม่สอดคล้องกัน (Mismatch) ระหว่างก

ที่พึงประสงค์ในอนาคต นอกจากความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์แล้ว ความสามารถที่สำคัญไม่ยิ่ง หย่อนจะเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่คณะ การแก้ปัญหา การรับความเสี่ยง การออกแบบและความสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการตนเอง รวมไปถึงจริยธรรม ค่านิยมการศึกษาในศาสตร์เฉพาะหรือสาขา เฉพาะจึงไม่เพียงพออีกต่อไป แต่ต้องเสริมฐานความรู้และสมรรถนะที่จะช่วยให้บัณฑิตสามารถอยู่

ในตลาดแรงงานได้และได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการอยู่ร่วมในสังคม การสร้างสรรค์ ความรู้เชิงปฏิบัติ และความรู้พื้นฐานทั้งทางโลก ปรชญา และสังคม

คนไทยได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นปรัชญาของการดำรงชีวิตด้วยทางสายกลาง มีผลตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล โดยมีเป้าประสงค์ในการเชื่อมโยงวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมืองที่มีความสมดุล มั่นคง เป็นธรรม ยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีหลักการของความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ทั้งนี้มีเงื่อนไขสำคัญ คือ ความรอบรู้ ศึกษาจึงควรเป็นผู้นำให้ปฏิบัติ วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ อีกทั้งยังนำไปสู่การปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและสังคมโดยรวม

1.1 แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

ปี 2546-2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ. .	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
GDP	5,450,643	5,917,369	6,489,476	7,092,893	7,841,297	8,493,311	9,105,000	8,831,800	9,096,700

: ะมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ 2545-2553

ปี 2553 เป็นร่าง พ. . . มาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2553 .
3 2552

1.2 แนวโน้มภาระหนี้ต่างประเทศ ในช่วงปี 2545 - 2551

ต่างประเทศมีจำนวนยอดหนี้เงินกู้ต่างประเทศ ในปี 2545 846,698
ล้านบาท เป็น 409,078 ล้านบาทในปี 2550 และมีแนวโน้มลดลงทุกปีตั้ง ตีปี 2545-2551

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ. .	2545	2546	2547	2548	2549	2550	*2551
	846,698	733,306	667,424	612,648	489,414	409,078	396,045
ร้อยละต่อ GDP	15.53	12.39	10.28	8.63	6.25	4.82	4.20

:

* ข้อมูลถึง เมษายน 2551

1.4 แนวโน้มความดี

หน่วย :

ปี	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
ประมาณการผู้จบ ม.6 ¹	317.98	352	389	369	396	430	450	478	501
ประมาณการผู้จบ ปวช. ²	185	196	224	224	253	290	321	365	408
18 ปี ³	897.67	916.69	898.36	880.39	862.78	845.53	828.62	812.64	795.80
.เข้าใหม่ ⁴	544.69	548.47	553.94	560.26	566.58	574.04	582.44	590.85	599.38
.เข้าใหม่: 18 ปี	61%	67%	62%	64%	66%	68%	70%	73%	75%

: 1,2

3

4 ปี 2549-2551 กลุ่มสารนิเทศ สำนักอำนวยการ

ปี 2552-2557 เป็นตัวเลขประมาณการ โดย สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา

1.5 ต่อประชากร(18-24 ปี)

หน่วย :

ปี	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
18-24 ปี ¹	6,674	6,537	6,407	6,278	6,153	6,030	5,909	5,791	5,675
2*	1,837.63	1,904.23	1,949.09	2,025.93	2,083.81	2,158.32	2,221.79	2,298.64	2,358.58
. : . 18-24 ปี	28%	29%	30%	32%	34%	36%	37%	39%	41%

: 1

2 ปี 2549-2551 กลุ่มสารนิเทศ สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปี 2552-2557 เป็นตัวเลขประมาณการ โดย สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา

*

กษาทุกประเภท เช่น ในมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ มหาวิทยาลัยในระบบ

1.6 จำนวนบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดปีการศึกษา 2549 - 2550

ในปี 2549

(สายผู้สอน)

( )

134,101 คน คิดเป็นสัดส่วนคุณวุฒิ ต่ำกว่าปริญญาตรี : :

: เอก เป็น 25 : 37 : 29 : 9 ส่วนในปี 2550

142,048 คน คิดเป็น

สัดส่วนคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี : : : เอก เป็น 24 : 38 : 28 : 10

หน่วย :

	2549				ร้อยละ (%)	2550				ร้อยละ (%)		
	ต่ำกว่า	.	.	.		ต่ำกว่า	.	.	.			
( ) (ผู้สอน)	110	8,998	30,589	11,541	51,238	38	43	8,370	32,283	13,275	53,971	38
(-) ( )	33,391	41,267	7,737	468	82,863	62	33,795	45,499	8,344	439	88,077	62
	33,501	50,265	38,326	12,009	134,101	100	33,838	53,869	40,627	13,714	142,048	100
ร้อยละ (%)	25	37	29	9	100		24	38	28	10	100	

1.7 ( ) ปี 2549-2550

ตำแหน่งทางวิชาการ และ

ในปี 2549 ( ) 51,238

โดยจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ คิดเป็นสัดส่วนอาจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ศาสตราจารย์ เป็น 70 : 20 : 9 : 1 และจำแนกตามคุณวุฒิ ต่ำกว่าปริญญาตรี : : เอก คิดเป็นสัดส่วน 0 : 18 : 60 : 22

ในปี 2550 ( ) 53,971

โดยจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ คิดเป็นสัดส่วนอาจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ศาสตราจารย์ เป็น 69 : 20 : 10 : 1 และจำแนกตามคุณวุฒิ ต่ำกว่าปริญญาตรี : : เอก คิดเป็น 0 : 15 : 60 : 25

หน่วย :

ปีการศึกษา	ตำแหน่งทางวิชาการ	ต่ำกว่า					
		ต่ำกว่า					
2549	อาจารย์	101	8,258	22,639	4,705	35,703	70
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	8	604	5,890	3,635	10,137	20
	รองศาสตราจารย์	0	118	2,009	2,824	4,951	9
	ศาสตราจารย์	1	18	51	377	447	1
		110	8,998	30,589	11,541	51,238	100
ต่ำกว่า ป. : . : . : .		0	18	60	22	100	
2550	อาจารย์	41	7,741	23,924	5,494	37,200	69
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2	502	6,077	4,039	10,620	20
	รองศาสตราจารย์	0	113	2,223	3,310	5,646	10
	ศาสตราจารย์	0	14	59	432	505	1
		43	8,370	32,283	13,275	53,971	100
ต่ำกว่า ป. : . : . : .		0	15	60	25	100	

1.8

ประจำปี 2549

จากการสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิต ประจำปี 2549 พบว่า บัณฑิตที่ตอบ
 181,793 คน มีสถานภาพที่ทำงานแล้ว 136,373 (คิดเป็นร้อยละ 75)
 ที่ยังไม่ได้ทำงาน 33,165 (คิดเป็นร้อยละ 18) และกำลังศึกษาต่อ 12,255 (คิดเป็นร้อยละ 7)
 ผู้สำเร็จการศึกษาปี 2549 340,301
 ว่า จะมีผู้ ที่ทำงานแล้ว 255,226
 ที่ยังไม่ได้ทำงาน 61,254 คน และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาต่อ 23,821

	จำนวนผู้สำเร็จ	ร้อยละ	ประมาณการผู้มีงานทำ จากจำนวนผู้สำเร็จ การศึกษาปีการศึกษา 2549
ทำงานแล้ว	136,373	75	255,226
ยังไม่ได้ทำงาน	33,165	18	61,254
กำลังศึกษาต่อ	12,255	7	23,821
	181,793	100	340,301

1.9 ภาวะการณ

ตามประเภทสถาบันอุดมศึกษาประจำปี 2549

( )

ภาวะการณมีงานทำของบัณฑิตจําแนกตามประเภท

อุดมศึกษา พบว่า บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามจํานวน 181,793

( ) 123,519 (คิดเป็นร้อยละ 68)

(ไม่จํากั้ดรับ) มีเป็นจํานวน 36,607 (คิดเป็นร้อยละ 20)

ส่วนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีจํานวน 21,667 (คิดเป็นร้อยละ 12)

หากพิจารณาตามภาวะการมีงานทำ จําแนกตามประเภทสถาบัน พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จ

3 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละของการมีงานทำ

75

		ร้อยละของ กลุ่ม ม/		ร้อยละ
( )	123,519	68	93,313	76
(ไม่จํากั้ดรับ)	36,607	20	27,066	74
	21,667	12	15,994	74
	181,793	100	136,373	75

: จากรายงานสรุปรูปภาวะการมีงานทำของบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2549

(7 2551) กลุ่มสารนิเทศ

1.10

ระจําปี 2549

จํานวนผู้สำเร็จการศึกษาปี 2549

340,301

คาดว่า มีบัณฑิต

256,447 คน แยกเป็น

( ) 175,725

(ไม่จํากั้ดรับ)

50,709

30,013

		ร้อยละของ กลุ่ม ม/		ร้อยละของ
( )	231,217	68	175,725	76
(ไม่จํากั้ดรับ)	68,525	20	50,709	74
	40,559	12	30,013	74
	340,301	100	256,447	75

วิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำวิสัยทัศน์การ
20 ปี ซึ่งมีข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริบทอุดมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1.

1.1 **โครงสร้างเศรษฐกิจ** ในปี 2550 ที่ผ่านมานั้นเศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 4.8 เป็นการขยายตัวที่ช้าลงเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์ภายในประเทศที่ทำให้ความเชื่อมั่นภาคธุรกิจเอกชนและประชาชนทั่วไปลดลง จึงชะลอการใช้จ่ายและการลงทุนออกไป ประกอบกับมีแรงกดดันความผันผวนในภาคการเงินที่ถูกกระทบต่อเนื่องมาจากปัญหาหนี้ด้อยคุณภาพในตลาดการเงินสหรัฐฯ รวมทั้งแรงกดดันจากราคาน้ำมันและภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นมากในช่วงปลายปี ในปี 2550 ที่ผ่านมามีการใช้จ่ายครัวเรือนจึงมีการขยายตัวเพียงร้อยละ 1.5

มีการขยายการลงทุนเพียงร้อยละ 0.5

สำหรับแนวโน้มในระยะ 20 ปีข้างหน้า ภาคบริการน่าจะเป็นภาคเศรษฐกิจหลักของประเทศและเป็นแหล่งสำคัญในการสร้างงานและรายได้ที่เกิดจากโอกาสและกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งของโลกและของไทย เช่น ความร่วมมือในภูมิภาคในเรื่องการขนส่งและโลจิสติกส์ กระแสการใช้บริการ Outsourcing ความสามารถในการเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ/การศึกษา และแนวโน้มความนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ ตลอดจนชื่อเสียงและความเป็นเอกลักษณ์ของอาหารไทยที่ได้รับการยอมรับมากขึ้น กระแสและปัจจัยเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้ GNP GDP ของไทยขยายตัวไปพร้อมๆ กันได้

1.2 โครงสร้างทางสังคมและประชากร

1.2.1 (0-14 ปี) มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 21.51 ปี 2551 เป็นร้อยละ 14.41 ปี 2570 ส่งผลต่อ (1) การกำหนดนโยบายและการลงทุนด้านการศึกษาที่ต้องมีการปรับขนาดนักเรียนแต่ละชั้นแต่ละระดับ ตลอดจนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (2)

เด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพและทั่วถึงมากขึ้นทั้งในด้าน IQ, EQ, MQ

(3) การเพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงให้กว้างขวาง หลากหลาย โดยเฉพาะสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ

1.2.2 (15-59 ปี) มีแนวโน้มลดลงเช่นกันจากร้อยละ 67.37 ปี 2551 เป็นร้อยละ 62.86 ปี 2570 ขณะที่คนกลุ่มนี้เป็นแกนหลักสำคัญต่อการพัฒนาที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตของประเทศ ประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระเพิ่มขึ้นจากประชากรวัยแรงงาน 6.9

ผู้สูงอายุ 1 คน ปี 2543 เป็นประชากรวัยแรงงาน 2.8 คน ดูแลผู้สูงอายุ 1 คน ปี 2570

ลดลงจะส่งผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งหลายประเทศพบว่า การที่ประ
แรงงานลดลงจะส่งผลให้มีการลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) นอกจากนี้ผลิต
ภาพแรงงานจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าอัตราการลดลงของกำลังแรงงาน ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้
เจริญเติบโตและแข่งขันได้จึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยเฉพาะกำลังแรงงานให้มีผลิต
ควบคู่ไปกับการดำเนินการด้านนโยบายอื่นประกอบกัน อาทิ การปรับโครงสร้างภาคการ
ผลิต การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต

1.2.3 (60 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเท่าตัวทุกช่วงอายุ โดย
ผู้สูงอายุแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองได้ (Independent Elderly) (60-69 ปี)
สัดส่วนมากที่สุดของประชากรวัยสูงอายุ ร้อยละ 58.08 (2) กลุ่มที่พอช่วยเหลือตนเองได้ (Semi-
independent Elderly 70-79 ปี) มีสัดส่วนรองลงมา ร้อยละ 32.05 (3) กลุ่มที่ต้องการความ
ช่วยเหลือ (Dependent Elderly อายุตั้งแต่ 80 ปี ขึ้นไป) มีขนาดเล็กที่สุด ร้อยละ 9.87
เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุก่อให้เกิดโอกาสในการพัฒนา โดยผู้เกษียณอายุที่มี
ศักยภาพทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ความรู้ ความสามารถ
จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในการร่วมกันพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ขณะเดียวกันอาจ
ก่อให้เกิดข้อจำกัดที่ต้องเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งจากภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐที่จะ
สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ กล่าวคือ (1) การพัฒนาการเรียนรู้ ปัจจุบันมี
ผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 80 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือไม่ได้รับการศึกษา (2)
ส่งเสริมการจ้างงาน มีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 30 (3) ด้านสาธารณสุข ดูแลผู้สูงอายุที่
เจ็บป่วยด้วยกลุ่มโรคเรื้อรัง เช่น มะเร็ง โลหิตจาง ไตวาย เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ฯลฯ ซึ่งเป็น
มีค่าใช้จ่ายสูง โดยมีการประมาณการในช่วงปี 2540-2554 ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้จะเพิ่มขึ้น 2.5
เท่า 14,340.9 ล้านบาท เป็น 35,549.7 ล้านบาท (4) ปัญหาผู้สูงอายุที่ยากจนและไร้ที่พึ่ง
โดยเฉพาะในเขตชนบท ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวนมากที่ต้องมีการจัดสวัสดิการและระบบการ
คุ้มครองให้เหมาะสม

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา และ
แนวโน้มอนาคต 20 ปีข้างหน้า ชี้ให้เห็นว่าโลกกำลังเผชิญกับวิกฤติด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและการปฏิบัติ เพื่อความอยู่รอด
ในอนาคตอันใกล้ และเพื่อความอยู่รอดของคนรุ่นต่อไปด้วย บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกมี
เรื่องบ่งชี้ที่สำคัญ ดังนี้ 1) การเติบโตของประชากรและเศรษฐกิจโลกทำให้มีความต้องการบริโภค
ทรัพยากรเป็นจำนวนมาก 2) การใช้ทรัพยากรของโลกไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของ
นิเวศอย่างยั่งยืน 3) การเชื่อมโยงกันทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศในภูมิภาค 4)
ของสภาพภูมิอากาศ และภาวะโลกร้อน 5)

- โดยมีประเด็นวิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต ดังนี้ 1) ภาวะโลกร้อน
- 2) 3) พื้นที่วิกฤติด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศสำคัญจะมีความเปราะบางต่อ
- 4) 5) ความขัดแย้งในการใช้
- ประโยชน์ที่ดิน

1.4

(Good Governance)

เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง (Rule of Law) (Voice and Accountability) หรือมีการควบคุมคอร์รัปชัน (Control of Corruption) สูง โดยเฉลี่ยแล้ว จะสามารถเพิ่มรายได้ต่อหัวได้ถึง 3 เท่าในระยะยาว และประเทศที่มีลักษณะเปิดทางการเมืองสูง หรือมีความเป็นประชาธิปไตยมาก จะสามารถเพิ่มรายได้ประชาชาติถึงร้อยละ 2.53 ต่อปี ในขณะที่ประเทศที่มีลักษณะการเมืองแบบปิด เพิ่มรายได้ประชาชาติได้เพียงร้อยละ 1.41 ต่อปี

ที่ดี ได้ชี้ว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และต่อเนื่องถึงปี 10 (. . 2549 - 2550) ภาพลักษณ์การบริหารจัดการที่ดีของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง และมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางอยู่ระหว่าง 5.60 - 6.74 10 โดยในปี 2549 ซึ่งเป็นปีสุดท้าย 9 ลดลงอยู่ที่ 5.60 คะแนน และปี 2550 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จัดการที่ดีได้ลดลงไปอยู่ที่ 5.36 1) ภาพลักษณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) 3) การควบคุมคอร์รัปชันที่ยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

2. ภาวะแวดล้อมของการพัฒนาในช่วง 20 ปีข้างหน้า

20 ปีข้างหน้าประเทศไทยและโลกอาจต้องเผชิญปัญหาและความเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง และกระบวนอุตสาหกรรม ชุมชน ครัวเรือน จนถึงความคิดและพฤติกรรมของคน โดยมีปัจจัยหลักที่สำคัญ 10 ประการ ประกอบด้วย **แนวโน้มปัจจัยภายนอก 7** ประกอบด้วย (1) (2) (3) การเปลี่ยนแปลงทางการเงิน (4) (5) (6) (7) ภาวะโลกร้อน สำหรับ**แนวโน้มภายในประเทศไทย** ประกอบด้วย (8) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ (9) สังคมผู้สูงอายุ และ (10) การเปลี่ยนแปลงความเป็นเมือง โดยปัจจัยหลักทั้ง 10 ประการที่คาดว่าจะส่งผลถึงภาวะแวดล้อมของการพัฒนาที่ประเทศไทยต้องเผชิญในอนาคตเป็นแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดขึ้นอย่างใดก็ตามก็มีความเสี่ยงของปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาวะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปจากแนวโน้มหลัก เช่น

2.1 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ วิกฤตเศรษฐกิจโลก ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ของ IMF คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจีนยังมีความเสี่ยงที่ประสบกับการขยายตัวได้เพียงร้อยละ 6 2 ปีข้างหน้าซึ่งถือว่าเป็นวิกฤตเศรษฐกิจของจีน หรือเศรษฐกิจสหรัฐที่ยังมีปัญหาค่าเงินดอลลาร์และดุลการคลังในระดับสูง และได้ขยายพันธบัตรให้แก่ประเทศต่างๆ ไปมากกว่า 2 ล้านล้าน ดอลลาร์ สรอ. จึงยังมีความเสี่ยงจากวิกฤตการขาดความเชื่อมั่นในค่าเงินดอลลาร์และเศรษฐกิจสหรัฐซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงอื่นๆ เช่น ภัยพิบัติ การก่อการร้าย และสงครามนิวเคลียร์ เป็นต้น

2.2 ปัจจัยภายใน ที่หากเกิดขึ้นจะทำให้ประเทศไทยไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะแวดล้อมของการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ กรณีที่คนไทยไม่พร้อมสำหรับโลกยุคโลกาภิวัตน์และสังคมฐานความรู้ ซึ่งอาจจะมีความเป็นได้ถ้าระบบการศึกษาไม่ได้เตรียมคนให้พร้อม ดังนั้น ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญควรเป็นเรื่องของการปฏิรูป นอกจากนี้ปัญหาระยะสั้นที่อาจส่งผลยืดเยื้อจนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินมาตรการระยะยาวที่ต่อเนื่องหรือเกิดการสูญเสียบรรยากาศการลงทุนของประเทศอย่างยาวนาน เช่น ความวุ่นวายทางการเมืองหรือความขัดแย้งภายในประเทศ เป็นต้น

3. บทสรุปวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาสู่ปี 2570

. ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยปี พ. . 2570 ไว้ว่า “

เป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลัก

อยู่ในสถานะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” และเพื่อให้การพัฒนาประเทศก้าวไปสู่วิสัยทัศน์ประเทศไทยในปี พ. . 2570

3.1

- 1) การพัฒนาต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของ
- 2) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจประเทศไทยให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก
- 3) ปรับโครงสร้างทางสังคมให้มีความเอื้ออาทรและพึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง
- 4) ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนต้องดำเนินชีวิตด้วยจิตสำนึกในคุณค่าของสิ่งแวดลอม
- 5) เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยควบคู่กับการบริหารจัดการที่ดีเพื่อสร้างสันติสุขและความเป็นธรรมในสังคมไทย

3.2 เป้าหมายการพัฒนาประเทศ 1) ระบบโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองเพิ่มมากขึ้น มีความมั่นคงด้านอาหาร/พลังงาน และเป็นศูนย์กลาง 2) ไทยเชื่อมโยงและเป็นหุ้นส่วนพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาค 3) สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร (Caring Society) มีความมั่นคง ปลอดภัย พึ่งตนเองได้ และมีภูมิคุ้มกันต่อการด้อยที่ดี เป็นแหล่ง 4) คัดลอกที่ดี เป็นแหล่ง 5) ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ของภูมิภาคและโลก 6) พัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดีให้อยู่ในกลุ่มประเทศผู้นำร้อยละ 25 แรกของโลกในปี 2570 (ปี 2550 ไทยอยู่ในกลุ่มร้อยละ 50) 6) ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นมากขึ้นและอย่างเป็นธรรมาภิบาล

3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ

3.3.1 ด้านเศรษฐกิจ พัฒนาภาคการผลิตที่มีความเชื่อมโยงกันสูงระหว่างภาคเกษตรอุตสาหกรรม และบริการนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนาประเทศให้มีบทบาทนำด้าน

พื้นที่เศรษฐกิจของประเทศไทย ให้เป็นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ มีความยั่งยืนของระบบนิเวศน์ และความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคมมั่นคงด้านแหล่งพลังงานและพัฒนาเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ให้เชื่อมโยง มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการตอบสนองการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการให้มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้

3.3.2 ด้านสังคม ปรับโครงสร้างทางสังคมรองรับการเปลี่ยนแปลงและเชื่อมกับการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมสถาบันครอบครัวและชุมชนในกระบวนการพัฒนารวมทั้งต้องมีการพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงอายุ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง

3.3.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต สิ่งแวดล้อมสู่การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล ปรับการบริหารนโยบายเศรษฐกิจสู่การผลิตที่ยั่งยืน สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร คุ้มครองพื้นที่วิกฤติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่เปราะบาง และต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

3.3.4 ด้านธรรมาภิบาล เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนไทยในทุกระดับ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ความโปร่งใสและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน สร้างภาคราชการที่มี

ภาพ ลดการบังคับควบคุม คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและทำงานร่วมกับ
ท้องถิ่น/ชุมชน เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน/ประชาสังคมในการบริหารจัดการประเทศให้
เข้มแข็ง ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล ปฏิรูปกระบวนการ
ยุติธรรมให้มีความเป็นอิสระ เป็นกลางมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนมีส่วนร่วม และต้องพัฒนาระบบ
และกลไกการป้องกันและปราบปรามทุจริตประพฤตินิยมชอบให้มีพลัง และมีประสิทธิภาพในทาง

2

ผลการดำเนินงานในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา

9 (. 2545-2549)

แผนพัฒนาอุดมศึกษา โดยได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา 9 (. 2545-2549) เป็นแผนที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป้าหมาย 158 แห่ง แบ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 27 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง มหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 62 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน 18 แห่ง

เป็นสถาบัน

ที่เข้ามา อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปี 2547

9 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

9 (. 2545-2549)

ได้สิ้นสุดในปี พ. .2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้ดำเนินการประเมินผล

9 โดยมีข้อจำกัดในการประเมินผลการดำเนินงาน คือ รัฐบาลในช่วงปี พ. . 2544-2549 ได้ประกาศใช้นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ โดยรัฐบาลได้จัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี และให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี ทำให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิบัติราชการดังกล่าวเป็นหลัก โดยลด

9

9 มิได้ถูกนำเสนอต่อ

คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงอาจมีผลกระทบต่อการนำไปสู่การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาได้ ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษาบางส่วนมิได้นำแผนพัฒนาสถาบันที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 มาใช้ จึงไม่มีการประเมินผลระหว่างดำเนินการ (Formative evaluation) และไม่มีการปรับแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศด้วย ดังนั้น การประเมินการดำเนินงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงเป็นก

แผนของสถาบันอุดมศึกษาในช่วงจุดเริ่มต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

สิ้นสุดแผนดังกล่าว การประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา 9 (. . 2545-2549) มีสาระสำคัญของผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาตามเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (. . 2545-2549)

1.1

1.1.1 นักศึกษาเข้าใหม่

ในภาพรวมอุดมศึกษาของประเทศ พบว่า
เข้าใหม่รวมจำนวน 3,932,824 คน จากเป้าหมาย 5,409,094 คน ซึ่งต่ำกว่า
เป้าหมายร้อยละ 27 พบว่า ในระดับปริญญาเอก มีนักศึกษาเข้าใหม่
ต่ำกว่าเป้าหมายมากที่สุดร้อยละ 44 รองลงมาในระดับปริญญาโท ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 42
จำแนกตามกลุ่มสาขา พบว่า กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา
เดิม สามารถรองรับนักศึกษาเข้าศึกษาในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สูงกว่าเป้าหมาย
ของแผนร้อยละ 2 ในขณะที่กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รับนักศึกษาเข้าใหม่ได้ต่ำกว่า
เป้าหมาย ร้อยละ 40

1.1.2

ในภาพรวมอุดมศึกษาของประเทศ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาในทุกสังกัดและทุกปี
2,243,882 คน จากเป้าหมายของแผนจำนวน 3,256,066
ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 31 จำแนกตามกลุ่มสาขา พบว่า กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและ
วิทยาลัยเดิม ในปีการศึกษา 2548 มีนักศึกษารวมในกลุ่มสาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ต่ำกว่าเป้าหมายมากที่สุด ร้อยละ 35 (945,768
เป้าหมายจำนวน 1,458,400)

1.1.3 ผู้สำเร็จการศึกษา

ในภาพรวมอุดมศึกษาของประเทศ พบว่า
ระดับการศึกษา มีผู้สำเร็จการศึกษารวมจำนวน 2,593,382 คน จากเป้าหมายของแผนจำนวน
3,668,718 คน ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 29 จำแนกตามกลุ่มสาขา พบว่า กลุ่มสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม มีผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มสาขา
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่ำกว่าเป้าหมายของแผนมากที่สุด ร้อยละ 33

1.2

1.2.1 ด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และความเป็นเลิศทางวิชาการ (Quality and Excellence)

ในภาพรวมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ส่งเสริมสนับสนุนและมาตรฐานคุณภาพอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สะท้อนถึงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลาย เช่น หลักสูตร e-Learning สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดตั้งศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Center of Excellence) เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งความเป็นเลิศ และ/หรือแห่งการวิจัย (Excellence or Research University)

1.2.2 ด้านการขยายโอกาสการเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา และความเท่าเทียม (Access and Equity)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลในด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับนักศึกษาทุกคนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีศักยภาพในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม (Admissions) และมีการจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนการจัดการศึกษาและฝึกอบรมด้านวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องและตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของสังคม มีการส่งเสริมการศึกษาทางไกล และพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระบบ e-Learning

1.2.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา (Efficiency and Accountability)

ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่คล่องตัว โดยการสนับสนุนให้ป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พัฒนาระบบงบประมาณ ระบบบัญชี และกฎหมาย ให้เอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุดมศึกษา และในภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการและเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารบุคลากร การบริหารวิชา บริหารการเงิน และปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ นอกจากนี้ยังได้พัฒนาระบบการประเมินผลการทำงานที่เน้นความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้น

1.2.4 ด้านความสอดคล้องของผลผลิตของอุดมศึกษากับความต้องการของสังคม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ (Relevance and Delivery)

ในภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิมมุ่งเน้นสู่ความเป็นเลิศ ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏและวิทยาลัยชุมชนส่วนใหญ่เน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตลาดแรงงาน และจากการสำรวจการดำเนินงานทำหรือการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตและความพึงพอใจจากนายจ้าง พบว่า บัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.43 ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ โดยได้รับความพึงพอใจจากนายจ้างในระดับมาก

1.2.5 ด้านการพัฒนาความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทย ปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization and Regionalization)

ในภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาได้มุ่งเน้นสู่ความเป็นสากลในทุกด้าน ทั้งในด้าน (bilingual education) โดยจัดทำโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ (Joint International Programs) กเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา และจัดตั้งศูนย์การเรียนนานาชาติในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และมีการเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรที่ให้นักศึกษาในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ เวียดนาม จีน และเขมร เข้ามาศึกษาเพิ่มมากขึ้น มีการเปิดศูนย์ภูมิภาคศึกษาและทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน มีการปรับหลักสูตร และเนื้อหาให้เอื้อต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาต่างชาติทั้งในระบบชั้นเรียนและการสอน

1.2.6 ด้านส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการอุดมศึกษาและการใช้การ (Privatization and Corporatization)

ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้น โดยแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัย การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษา การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการศึกษา ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วม

1.2.7 ด้านการพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (. 2545-2549) ได้กำหนดหลักการของแผนเน้นเศรษฐกิจพอเพียง แต่มิได้กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนา

ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาได้มีการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำโครงการวิจัยและ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ

วิจัยและ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง การ

เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

2. ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (. 2545-2549)

2.1 ด้านนโยบายและแผนและกลไกการบริหารแผนไปสู่การปฏิบัติ

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกประเทศ เช่น การเปิดเสรีทางการศึกษา เหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 คนภาคใต้ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรของกระทรวงศึกษาธิการ และการประกาศใช้นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลเป็นแกนหลักในการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ และแผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบทิศทางการพัฒนา ลดความสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับแผนของสถาบันให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีหลายแผนและมีความซ้ำซ้อน ระบบงานขาดความเชื่อมโยงของแผนในแต่ละ /หน่วยงาน ทั้งแผนระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับสถาบัน ขาดความชัดเจนในกรอบทิศทางและเป้าหมาย

2.1.2 เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ขาดการวิเคราะห์ศักยภาพของแต่ละสถาบันและขาดการวิเคราะห์ความต้องการ (Demand) ต้องการในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศอย่างแท้จริง ทำให้สถาบันอุดมศึกษาพบ ัณทิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และแผนดังกล่าวไม่เป็นแผนเชิงรุก และไม่มีระบบการจัดทำแผนและตัวชี้วัดที่ชัดเจนในแผนดังกล่าว

2.1.3 กลไกหรือองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและการกำกับติดตามและ ประเมินผลในระดับส่วนกลาง ยังไม่มีระบบที่ชัดเจนในเชิงปฏิบัติ มีความล่าช้า และไม่มี ความต่อเนื่องในการดำเนินการ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่ทราบทิศทางในการจัดทำแผนรองรับและ

2.1.4 ความชัดเจนในเชิงนโยบายในด้านต่างๆ เช่น การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ส่งผลให้บุคลากรบางส่วนขาดความมั่นใจและลาออก อุดมศึกษา ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนของนักศึกษา การเปิดสอนหลักสูตรและการแข่งขันในการจัดการศึกษาในหลักสูตรบางสาขา ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับ

2.2 ด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2.2.1

ทั้งภายในและภายนอกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวปฏิบัติที่มีความหลากหลาย ไม่สอดคล้องกันระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพและมีความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติ ทำให้สถาบันการศึกษา ประกอบกับผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญ ในการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

2.2.2 เกณฑ์ด้านคุณภาพมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบาง เกณฑ์ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะเกณฑ์ที่กำหนดสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ระดับปรี : ปริญญาเอก ในสัดส่วน 50 : 50 เป็นเกณฑ์ที่ดำเนินการได้ยาก เพราะไม่อาจสรรหาบุคลากรระดับ ปริญญาเอกเพื่อบรรจุใหม่ได้ ประกอบกับการพัฒนาบุคลากร โดยให้ทุนการศึกษาต่อระดับ ปริญญาเอกจะต้องใช้เวลา และการควบคุมมาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการ กษา ยังไม่มีกลไกที่ชัดเจนในการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

2.2.3

ความเชื่อมโยง โดยเฉพาะด้านคุณภาพการศึกษา ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาใน มศึกษาเป็นผู้รับผลิตโดยตรงจากการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.4 การสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย ทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากรด้าน การวิจัยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมในปริมาณที่ยังไม่สามารถให้สถาบันอุดมศึกษาสร้างความ เป็นเลิศ นอกจากนี้ยังขาดการสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการนำผลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์ การบริหารและจัดการทรัพยากรสิ้นทางปัญญา รวมถึงการตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัย

2.3 ด้านงบประมาณและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

2.3.1 การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาแล / การกิจของสถาบันอุดมศึกษา โดยยังเป็นการจัดสรรงบประมาณตามฐานเดิม ไม่ได้นำวิธีการ จัดสรรงบประมาณต่อหัวนักศึกษามาใช้ ทำให้มหาวิทยาลัยบางแห่งได้รับงบประมาณในสัดส่วนที่

ต่ำกว่ามหาวิทยาลัยอื่นที่เปิดสอนในสาขาวิชาเดียวกัน ไม่เกิดสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้วิทยาลัยที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีงบประมาณไม่เพียงพอ จำเป็นต้องใช้เงินรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันภาครัฐมีข้อจำกัดด้านการสนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำหรับงบสนับสนุนของรัฐผ่านสำนักงานการอุดมศึกษา ยังมีความไม่ชัดเจนและยังไม่ได้นำแผนมาเป็นตัวกำหนดในการกระจายงบประมาณสู่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.3.2 การใช้ทรัพยากรอุดมศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยังไม่มีความชัดเจน แม้จะมีกฎระเบียบที่เอื้อให้บุคลากรร่วมกันได้ แต่ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ

2.4 ด้านบุคลากร

สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ยังขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ขาดการวางแผนเพื่อจัดหาบุคลากรทดแทนผู้เกษียณอายุสายวิชาการ การสรรอัตรากำลังสายวิชาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสำ
ในเรื่องสัดส่วนอาจารย์ต่อจำนวนนิสิตนักศึกษา สัดส่วนคณาวุฒิ และมีปัญหาด้านการเกลี่ยอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงาน เนื่องจากการลดอัตรากำลังคนภาครัฐ ไม่สามารถขยายได้และการจ้างอาจารย์อัตราจ้างมีอัตรากาลาออกสูง เนื่องจากไม่มีความก้าวหน้าและไม่มั่นคงในอาชีพ ทำให้มหาวิทยาลัยต้องสูญเสียงบประมาณในการจ้างและพัฒนาบุคลากรใหม่ ซึ่งอาจทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศ ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง ยังไม่มีความชัดเจนเชิงนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากร เป็นผลให้มีจำนวนบุคลากรน้อย ไม่สอดคล้องกับภาระงานและโครงสร้างองค์กร ทั้งคณาวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์

2.5 ด้านระบบฐานข้อมูล

ระบบการเชื่อมต่อการให้บริการทางอินเทอร์เน็ตผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศ (UniNet) รุดมศึกษา ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ การเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลมีปัญหา ประกอบกับระบบสารสนเทศมีความหลากหลายเกิดความซ้ำซ้อนและข้อมูลไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน ฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวง และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่มีการเชื่อมต่อกันทั้งระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บและการรายงานผลข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษา

2.6 ด้านนักศึกษา

9 (. 2545-2549)

ได้กำหนดเป้าหมายนักศึกษา ทั้งนักศึกษาเข้าใหม่ นักศึกษาทั้งหมด และผู้สำเร็จการศึกษา สูงกว่า
นวนนักศึกษาที่เสนอของบประมาณ ในปี 2545-2546 ส่งผลให้จำนวนนักศึกษาดังกล่าวต่ำกว่า
เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ดังนั้น การจัดทำแผนครั้ง
ต่อไป ควรกำหนดเป้าหมายของนักศึกษาโดยคาดการณ์จากประชากรในกลุ่มอายุที่จะเข้าสู่
วิชาที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการของประเทศ จำนวนบัณฑิตในสาขานั้น ๆ ที่มีอยู่
ในปัจจุบัน

3

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์

1. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์สำหรับการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา 10 (. 2551-2554) ภายใต้กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (. . 2551-2565)

- 1) มุ่งตอบสนองผู้เรียนในวัยเรียน
เปลี่ยนแปลงรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้ตลอด
ตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนา
ประเทศในกระแสโลกาภิวัตน์ได้
- 2) อุดมศึกษาไทยมีศักยภาพในการสร้างความรู้และนวัตกรรม และมีส่วนร่วมในการ
แก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ ความสามารถในการแข่งขัน มุ่ง
สู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub)
ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการแข่งขันในระดับสากล
โดยใช้กลไกธรรมาภิบาล เครือข่ายอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความ

2. เป้าหมายหลักของการพัฒนาอุดมศึกษา

2.1 เป้าหมายการพัฒนาอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (. 2551-2565)

- 1) มุ่งยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มี
เรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคม และ
- 2) มุ่งพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการแข่งขัน
เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่นบนพื้นฐานของ

3) มุ่งแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีส่วนช่วย
เดือนร้อนจากวิกฤติด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเรื่องการว่างงาน

4) มุ่งปฏิรูปอุดมศึกษาทุกด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาไทย

2.2 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

10 (. .2551-2554) ได้กำหนด

เป้าหมายภายในปี 2554 ไว้ดังนี้

1) มีผู้เข้าเรียนอุดมศึกษาของประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 37
18-24 ปี หรือจำนวนประมาณ 2,242,970

2) เพิ่มสัดส่วนผู้เข้าศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : ด้าน
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จากเดิม 28 : 72 เป็น 33 : 67

3) มุ่ง อาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษา สัดส่วน
อาจารย์ ให้เป็นร้อยละ 30

4) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีงานทำไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

5) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มี

รับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ สามารถปรับตัว
สำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีความสามารถด้านวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถใช้เทคโนโลยี
พื้นฐานได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสื่อสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

6) บัณฑิตอุดมศึกษาได้รับการจัดอันดับในเวทีโลกอย่างน้อย 5 แห่ง

7) ชะลอการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา
10 อุดมศึกษาเอกชนให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญ ความ
ต้องการในการพัฒนาประเทศ พื้นที่ให้บริการ และแนวโน้ม

8) เน้นการมีส่วนร่วมของภาคอุตสาหกรรม

ทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาแรงงานที่มีความรู้ใหม่
แก้ปัญหาของท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพของไทยในการแข่งขันกับนานาชาติ

9)

สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
ของท้องถิ่นไทย

10) เพิ่มจำนวนผู้เรียนอุดมศึกษานอกเหนือช่วงอายุ 18-24 ปี โดยใช้
หน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อรองรับ

11) มีพระราชบัญญัติอุดมศึกษาที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม
สถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษาไทย

3.1

เป้าหมาย

1)

ให้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญ ความต้องการในการพัฒนาประเทศ พื้นที่การให้บริการ และแนวโน้ม

2) /ยุบรวมสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนหรือที่มี

3)

4) พัฒนาระบบผลิตทั้งเรื่องวิชาการและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

5) มีการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม

ประกอบด้วย (1) กลุ่มวิทยาลัยชุมชน โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 10%

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 20 : 80 (2) กลุ่มสถาบันที่เน้นการ

ผลิตบัณฑิตผู้นำ โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 50% และนักศึกษาวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 60 : 40 (3) กลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะ

ทาง โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญาเอก 70% และนักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อ

สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 60 : 40 (4) กลุ่มสถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและระดับ

บัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก โดยให้มีสัดส่วนอาจารย์ปริญญา 100%

นักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 90 : 10

1) และให้
เน้นการพัฒนาคุณภาพมากขึ้น 18-24 ปี ที่จะเข้าเรียนอุดมศึกษามี
การเพิ่มที่ลดลง ตั้งแต่ปี พ. .2549 เป็นต้นไป แต่ต้องคำนึงถึงการกระจายตัวตามแหล่ง
ประชากร ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา การกำหนดนโยบายอุดมศึกษาเชิงพื้นที่ที่เครือข่ายความ
ร่วมมือและการใช้เท อุดมศึกษาเอกชนให้
และความต้องการในการพัฒนาประเทศ พื้นที่การให้บริการ และแนวโน้ม

2)

3) ความรู้ (Knowledge Workers)

และส่งเสริมการวิจัยและการทำงานร่วมกันระหว่างอุดมศึกษาและภาคเอกชน โดยเฉพาะ
ภาคอุตสาหกรรมรายสาขา เพื่อให้ประเทศพึ่งตนเอง ได้ทุกด้าน

4) Tracer Study

ใจของผู้ใช้บัณฑิตและ
เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการวางแผนอุดมศึกษาอย่างมี

5) จัดทำหลักเกณฑ์และกลไกการกำกับและตรวจสอบและ ศูนย์สถิติ
อุดมศึกษาที่สามารถประมวลข้อมูลที่ต้องการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายและการเงินในการให้
อให้ลดเลิกหลักสูตรที่ไม่เป็นที่ต้องการของสังคมและแรงงาน รวมทั้ง ลดเลิก/
สถาบันที่มีปัญหาคุณภาพอย่างรุนแรง

6) ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้ง
ษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่มุ่งเน้น

คุณภาพบัณฑิตด้วยการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)
ทั้งด้านวิชาการ ทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นเฉพาะสาขาวิชา รวมทั้งคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

7) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการเข้าถึงอุดมศึกษา โดยใช้ประโยชน์
จากระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งผู้อยู่ในวัยเรียน และวัยแรงงาน รวมทั้งผู้สูงอายุ

8) ให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม 1) กลุ่มวิทยาลัยชุมชน 2) กลุ่ม
สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตผู้นำ 3) กลุ่มสถาบันที่เน้ 4) กลุ่ม
สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและระดับบัณฑิต *

9) ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้เรื่องสันติศึกษา คุณค่าของ พหุลักษณะ และวัฒนธรรม เพื่อสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกัน พึ่งพาซึ่งกันและกันและลดความขัดแย้ง

10) ให้มีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับกลุ่มนั้นๆ และมีกลไกในการรักษาและพัฒนาคณาจารย์ เพื่อป้องกันสมองไหลไปนอกประเทศ

11) ให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนช่วยปลูกจิตสำนึกให้คนไทยเห็นคุณค่าและภูมิใจในความเป็นไทย และยกระดับวัฒนธรรมไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทยให้เป็นที่รู้จัก

12) สนับสนุนให้ผู้พิการได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อใน ม/ส และให้ ม/ สสะดวกให้กับนักศึกษาพิการ

13) สนับสนุนให้ ม/ส ที่มีพื้นที่ตั้งในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น

14) ส่งเสริมให้ ม/ ส ฒนาผู้เรียนทั้งด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

15) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศมากขึ้น

* 4 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มวิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรมสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุนรองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาคการเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) กลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตผู้นำ หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อน และการเปลี่ยนแปลงระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

3) กลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทาง หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์

ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำ
วิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความ
การประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนาภาค
การผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2

1 เป็นสถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี และ

4) กลุ่มสถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญา
เอก หมายรวมถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก
และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัย รวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน
บัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่
ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

3.2 การเชื่อมต่อการศึกษาระดับพื้นฐาน

เป้าหมาย

1)

ที่มีความสามารถพิเศษ เด็กทั่วไป และเด็กด้อยโอกาส

2) กระบวนการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการปรับปรุงให้มีคุณภาพและ

3) มีระบบการสะสมหน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอด

4) ปรับปรุงระบบการคัดเลือกการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาให้ได้ผู้เรียน

1)

ร่วมกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาเด็กในทุกกลุ่มตาม
ทั้งเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กทั่วไป และเด็กด้อยโอกาส เพื่อเข้าสู่ระบบอุดมศึกษา
ได้ตามศักยภาพและความสามารถ โดยเฉพาะเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้มี

2)

ให้มีคุณภาพและ
เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู รวมทั้งส่งเสริมให้มีคนดี คนเก่งเข้ามา
คัดเลือกผู้เข้าเรียนครูที่ รวมทั้งผสมผสานเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไป

3) จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันผลิตครู

ให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ

4) เปิด ให้ผู้จบอาชีวศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ด้วยความยืดหยุ่น รวมทั้งให้มีการสะสมหน่วยกิตในลักษณะธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่อเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) สบการณ์ในการ
และควรเปิดกว้างให้สอดคล้องกับระดับปฏิบัติการ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทช่วยทำความเข้าใจและแนะแนวการศึกษาต่อให้นักเรียนในโรงเรียน เพื่อทราบทิศทางของตลาดแรงงาน และสอดคล้องต้องการของประเทศ

3.3

เป้าหมาย

1) มีศูนย์กลางความเป็นเลิศที่เป็นแหล่งสร้างผลงานทางวิชาการเฉพาะสาขาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม และเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ เพื่อจัดระเบียบทางวิชาการใหม่ในการจัดการบัณฑิตศึกษาและการวิจัย โดยใช้โจทย์หรือปัญหาจากภาคการผลิตมาจัดทำเป็นหลักสูตร
ษา และวิจัยบูรณาการที่ช่วยตอบโจทย์ปัญหา

2) มีระบบการประเมินความพร้อมในการวิจัยเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

3) มีการพัฒนาระบบการวิจัยที่ชัดเจนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีมหาวิทยาลัย
ที่เป็นหลักในการพั

4) มีหลักสูตรที่พัฒนาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและภาคธุรกิจเอกชน
รวมทั้งท้องถิ่น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของภาคเอกชน โดยเป็นการจัดการศึกษาที่
บูรณาการการเรียนรู้ในสถานศึกษากับการให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงเต็มเวลา และทำ

5) อาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะวิชาการและ
สมรรถนะวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

1) ประยุกต์และปรับใช้ระบบการสนับสนุนงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา โดย
เน้นระบบการประเมินความพร้อมในการวิจัยเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

- 2) สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบการวิจัยที่ชัดเจนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้
ที่เป็นหลักในการพัฒนาการวิจัยของประเทศ
- 3) สนับสนุนให้ทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย กลุ่ม
มหาวิทยาลัย ศูนย์ความเป็นเลิศ ภาคอุตสาหกรรม เพื่อสร้างพลังร่วมในการพัฒนาความรู้และ
เทคโนโลยีที่เพิ่มมูลค่าในการผลิตของประเทศ
- 4) เร่งรัดให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนและท้องถิ่น
หลักสูตรที่เป็นความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน
เขียนด้วย
- 5) จัดให้มีการพัฒนาอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อ
สร้างอาจารย์ ที่มีคุณภาพ มีประสบการณ์ และทักษะทางวิชาการ โดยเน้นด้านวิชาการ
ทักษะความเป็นครู ความสามารถในการวิจัย และสมรรถนะวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
- 6) ารผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยใช้กลไกของ
โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืม
- 7) เพิ่มขีดความสามารถของอุดมศึกษาไทยในการพัฒนาการเป็นศูนย์กลาง
- 8) เพิ่มศักยภาพของบัณฑิตในด้านการคิดวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้ด้วย
ตนเอง ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ
เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
- 9) ปฏิรูประบบอุดมศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
โดยการกำหนดมาตรการและแนวทางในการรองรับและส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนี้
ระบบการศึกษา การพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิต การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
- 10) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาทักษะในการทำงานของนักศึกษา
เพื่อให้ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและสามารถปฏิบัติงานได้ทันที
- 11) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งติดตามความก้าวหน้าของบัณฑิต
เป็นหน่วยกำกับ
- 12) Benchmarking ในระดับหลักสูตร เพื่อให้เห็นผลผลิตของ

13) สนับสนุนให้ ม/ส พัฒนาความรู้และทักษะฝีมือมาตรฐานให้แก่ผู้ถูกเลิกจ้าง และผู้ว่างงาน ให้สามารถประกอบอาชีพอิสระ หรือเพิ่มพูนทักษะเพื่อปรับเปลี่ยนอาชีพ ให้สามารถหางานใหม่ หรือประกอบอาชีพอิสระเลี้ยงตนเองได้

14) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาและการวิจัยและพัฒนาของ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในรูปแบบต่างๆ อย่างสมดุล

3.4

เป้าหมาย

- 1) สัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของเงินนอกงบประมาณ :
- 2) สัดส่วน งบประมาณด้านการวิจัย :
- 3) สัดส่วนงบประมาณที่เน้นการจัดสรรด้านอุปสงค์ (demand side financing)

- 1) โดยเน้น จัดสรรด้านอุปสงค์ (demand side financing) มากขึ้น และเน้นการประเมินผลลัพธ์เป็นหลัก
- 2) มีส่วนรับภาระค่าใช้จ่ายของอุดมศึกษา ทั้งผู้เรียน ภาครัฐ และภาคผู้ใช้บัณฑิตตามสาขาที่ประเทศต้องการ
- 3) " " การพัฒนาอุดมศึกษาโดยรวมให้ต่อเนื่อง กองทุนทรัพย์สินถาวร กองทุนวิจัย กองทุนห้องสมุดและเทคโนโลยี กองทุนพัฒนาบุคลากร กองทุนสงเคราะห์ และกองทุนคงเงินต้น
- 4) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และขยาย กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้น
- 5) สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถพึ่งตัวเองได้มากขึ้น
- 6) พระราชบัญญัติอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและการเงินอุดมศึกษา

3.5 โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้

เป้าหมาย

- 1) มีการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning)
การเข้าถึงอุดมศึกษา และเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) มีศูนย์สถิติอุดมศึกษาที่สามารถ ประมวล วิเคราะห์
ข้อมูลรายงานให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมหาวิทยาลัยเจ้าของข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์
ในการวางแผนต่อไป
- 1) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร การเข้าถึง
(Access) การให้บริการการเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) และการเรียนรู้ผ่านสื่อ
ทรอนิกส์ (e-learning) ทั้งที่เป็นการเรียนในระบบ นอกระบบ และตามอัชฌาศัย
- 2) "การเรียนรู้ตลอดชีวิต"
- 3) สร้างแรงจูงใจและการแข่งขันเพื่อให้ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง โดย
นำสื่อการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษาออกสู่สาธารณะ (Open courseware) ผ่านเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต
- 4) "เครือข่าย
ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้"
- 5) "ศิลปศาสตร์" (Liberal Arts Education)
ฐานะโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้
- 6) จัดให้มีศูนย์สถิติอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาให้ความร่วมมือในการ
จัดเก็บข้อมูลของตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ นำไปสู่ ประมวล วิเคราะห์
ข้อมูลรายงานให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้ประโยชน์ในการวางแผนอุดมศึกษาของ
หน่วยงานกลาง และของสถาบันอุดมศึกษา

4

สรุปเป้าหมายการรับนักศึกษาเข้าใหม่ นักศึกษารวมทั้งหมด และผู้สำเร็จการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา 10 (. 2551-2554)

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (. 2551-2254)
คณะกรรมการการอุดมศึกษามีเป้าหมายการรับนักศึกษาและการผลิตบัณฑิตระดับการศึกษาต่างๆ

1. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 1) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีงานทำไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
- 2)
- 3) จัดทำระบบข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษารายบุคคลในแต่ละปี โดยแสดงผลสัมฤทธิ์
ณลักษณะความสามารถของบัณฑิตผ่าน website เพื่อให้สถานประกอบการ
ตามความต้องการ
- 4) ใช้กลไกสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้บัณฑิตใช้เวลาเรียนรู้งานน้อยลง
เข้าใจระบบการทำงาน และปรับตัวได้รวดเร็ว มีมุมมองในงานอาชีพกว้างขึ้น เพื่อเพิ่มขีด
ความสามารถในการทำงานของบัณฑิตให้มีความก้าวหน้า มีรายได้สูงขึ้น และเป็นที่พอใจของ
องค์กรผู้ใช้บัณฑิต
- 5) สถาบันอุดมศึกษามีการวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

2. เป้าหมายเชิงปริมาณ

1) เป้าหมายการรับนักศึกษาเข้าใหม่

4.1 จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ปี 2549 – 2555 แยกตามกลุ่มสาขาวิชา

ได้กำหนดเป้าหมายการเพิ่มการรับ ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ
(รวมวิทยาศาสตร์สุขภาพ) มากขึ้นทุกปีทุกสาขาวิชาตามศักยภาพและความพร้อมของ
สถาบันอุดมศึกษา ส่วนเป้าหมายการรับนักศึกษาในกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีเป้าหมาย

การผลิตลดลงเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ โดยมีเป้าหมายสัดส่วนการรับนักศึกษาจากกลุ่มมนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็น 60 : 33 : 7 ในปี 2554

หน่วย :

ปีการศึกษา	. . . เข้าใหม่ (%)		กลุ่มสาขาวิชา					
			มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	(%)	วิทยาศาสตร์	(%)	วิทยาศาสตร์	(%)
2549	544,690	100	394,389	72	124,786	23	25,515	5
2550	548,465	100	383,282	70	137,689	25	27,494	5
2551	553,936	100	373,269	68	151,060	27	29,607	5
2552	560,257	100	363,762	65	164,581	29	31,914	6
2553	566,578	100	354,255	63	178,102	31	34,221	6
2554	574,036	100	345,444	60	191,623	33	36,969	7
2555	582,444	100	337,189	58	205,144	35	40,111	7

4.2 จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ปี 2549 - 2555

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา

10

ปี

อุดมศึกษา รับนักศึกษาเข้าใหม่ทุกระดับตั้งแต่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีขึ้นไปจนถึงระดับปริญญาเอก
เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2554 จะรับนักศึกษาเข้าใหม่ จำนวนรวมทั้งสิ้น 574,036

หน่วย :

	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1)ระดับต่ำกว่า	22,148	20,994	21,322	22,156	22,990	24,520	26,603
2)	465,477	469,507	473,537	477,567	481,597	485,627	489,657
3)	54,028	54,661	55,428	56,389	57,350	58,752	60,548
4)	3,037	3,303	3,649	4,145	4,641	5,137	5,636
	544,690	548,465	553,936	560,257	566,578	574,036	582,444

4.3 จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ปี 2549 -2555

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 สนับสนุนให้มหาวิทยาลัย เอกชนรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ (ปี 2554) มีเป้าหมายสัดส่วนการรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ( ) : (ไม่จำกัดรับ) : สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็น 63 : 21 : 16

หน่วย :

ปีการศึกษา					
	( )	(ไม่จำกัดรับ)			( ) : (ไม่จำกัดรับ):
2549	335,655	126,351	82,684	544,690	62 : 23 : 15
2550	339,919	125,000	83,546	548,465	62 : 23 : 15
2551	344,555	123,819	85,562	553,936	62 : 22 : 16
2552	349,847	122,800	87,610	560,257	62 : 22 : 16
2553	355,139	121,781	89,658	566,578	63 : 21 : 16
2554	361,568	120,762	91,706	574,036	63 : 21 : 16
2555	368,947	119,743	93,754	582,444	63 : 21 : 16

2) เป้าหมายจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

4.4 ปี 2549-2555 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 คาดว่าจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในสถาบันอุดมศึกษาจะเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง โดยในปี 2554

2,158,317 คน และมีเป้าหมายสัดส่วนนักศึกษาทั้งหมดกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็น 67 : 26 : 7

หน่วย :

ปีการศึกษา	. . (%)		กลุ่มสาขาวิชา					
			มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์ (%)		วิทยาศาสตร์ (%)	
2549	1,837,625	100	1,370,099	75	389,264	21	78,262	4
2550	1,904,203	100	1,375,698	72	439,422	23	89,083	5
2551	1,949,085	100	1,388,816	71	452,588	23	107,681	6
2552	2,025,929	100	1,405,393	69	499,519	25	121,017	6
2553	2,083,807	100	1,420,955	68	525,021	25	137,831	7
2554	2,158,317	100	1,441,161	67	564,810	26	152,346	7
2555	2,221,787	100	1,458,271	65	595,074	27	168,442	8

4.5

ปี 2549-2555

สำหรับนักเรียนรวมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 นั้น คาดว่าจะมีนักเรียนรวมเพิ่มขึ้นทุกปีในทุกระดับการศึกษา จากปีการศึกษา 2551 1,949,085 คนเป็น 2,158,317 ในปีการศึกษา 2554

หน่วย :

	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1)ระดับต่ำกว่า	96,058	61,702	64,248	59,768	62,343	64,183	66,513
2)	1,580,386	1,661,646	1,696,850	1,762,680	1,808,062	1,867,081	1,917,013
3)	149,687	166,712	172,118	185,271	193,259	204,706	213,891
4)	11,640	14,143	15,869	18,210	20,143	22,347	24,370
	1,837,771	1,904,203	1,949,085	2,025,929	2,083,807	2,158,317	2,221,787

4.6

ปี 2549 -2555

ในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ ในปี 2551 คาดว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภทจะมีนักเรียนรวมคิดเป็นสัดส่วนนักเรียนรวมในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ( ) :

(ไม่จำกัดรับ) : คมศึกษาเอกชน เป็น 61 : 26 : 13

ฯ ในปี 2554 คาดว่า จะเท่ากับ 66 : 20 : 14 ( )

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะมีจำนวนนักเรียนรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาของ (ไม่จำกัดรับ)

หน่วย :

ปีการศึกษา					
	( )	(ไม่จำกัดรับ)			( ) : (ไม่จำกัดรับ):
2549	1,023,221	569,696	244,708	1,837,625	56 : 31 : 13
2550	1,103,815	540,829	259,559	1,904,203	58 : 28 : 14
2551	1,179,255	513,585	256,245	1,949,085	61 : 26 : 13
2552	1,266,655	485,259	274,015	2,025,929	62 : 24 : 14
2553	1,349,750	457,655	276,402	2,083,807	65 : 22 : 13
2554	1,436,659	429,570	292,088	2,158,317	66 : 20 : 14
2555	1,521,031	401,806	298,951	2,221,787	68 : 18 : 14

3) เป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษา

4.7 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างปี 2548 - 2554 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

10 ในปี 2554

ผู้สำเร็จการศึกษารวมเป็นจำนวน 399,688 คน ซึ่งจำนวนผู้สำเร็จการศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง โดยในปีการศึกษา 2551 มีสัดส่วนผู้สำเร็จการศึกษากลุ่มสาขาวิชามนุษย์และสังคมศาสตร์ : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็น 71 : 23 : 6 และเมื่อสิ้นแผนฯ ในปีการศึกษา 2554 เป็น 67 : 26 : 7 ในปี 2554

หน่วย :

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จ (%)		กลุ่มสาขาวิชา					
			มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์ (%)		วิทยาศาสตร์ (%)	
2548	332,935	100	250,641	75	71,616	22	10,678	3
2549	340,301	100	253,722	75	72,086	21	14,493	4
2550	352,630	100	254,759	72	81,374	23	16,497	5
2551	360,942	100	257,188	71	83,813	23	19,941	6
2552	375,172	100	260,258	69	92,503	25	22,411	6
2553	385,890	100	263,140	68	97,226	25	25,524	7
2554	399,688	100	266,882	67	104,594	26	28,212	7

4.8 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาปี 2548 - 2554

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี
ทุกระดับการศึกษา โดยในปี 2551 ประมาณการจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับเท่ากับ 360,942
10 ในปี 2554 เท่ากับ 399,688

หน่วย:

	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
1)ระดับต่ำกว่า	12,141	17,789	11,426	11,898	11,068	11,545	11,886
2)	290,409	292,664	307,712	314,231	326,422	334,826	345,756
3)	28,229	27,720	30,873	31,874	34,309	35,789	37,908
4)	2,156	2,129	2,619	2,939	3,372	3,730	4,138
	332,935	340,301	352,630	360,942	375,172	385,890	399,688

4.9 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาปี 2548 -2554

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 คาดว่า จำนวนผู้สำเร็จ

( )

(ไม่จำกัดรับ) มีแนวโน้มที่ลดลง โดยในปี 2551 สัดส่วนผู้สำเร็จ

( ):

(ไม่จำกัดรับ) :

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็น 61 : 26 : 13 และเมื่อสิ้นแผนฯ ในปี 2554 เป็น 67 : 20 : 13

หน่วย :

ปีการศึกษา							
	( )	(ไม่จำกัดรับ)			( ):	(ไม่จำกัดรับ):	
2548	176,354	109,477	47,104	332,935	53	:	33 : 14
2549	189,485	105,499	45,316	340,301	56	:	31 : 13
2550	204,410	100,154	48,066	352,630	58	:	28 : 14
2551	218,381	95,108	47,453	360,942	61	:	26 : 13
2552	234,566	89,863	50,744	375,172	62	:	24 : 14
2553	249,954	84,751	51,185	385,890	65	:	22 : 13
2554	266,048	79,550	54,090	399,688	67	:	20 : 13

5

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

10 (. 2551-2554) เป็น
การจัดทำแผนภายใต้กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (. 2551-2565) ซึ่งจะประกอบด้
3 10, 11 12

ดังนั้น การกำหนดมาตรการในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

1. มาตรการในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ มีหลักการที่ต้องสอดคล้องกับแนวคิด
ภายใต้กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว การกระจายอำนาจไปสู่สภา
จัดการบ้านเมืองที่ดี แนวคิดในการปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ ที่เน้น Demand Side
Financing มากขึ้น และการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึง
กำหนดมาตรการหลักในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ดัง

1.1 ( )

(1) เป้าหมายรวมเป็นเป้าหมายระดับชาติ

เป็น 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่ม
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(2) เน้นเป้าหมายการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

(3) เน้นการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้น
ตลอดชีวิต รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีด
สามารถในการแข่งขันของประเทศ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

(4) มีศูนย์สถิติอุดมศึกษาเพื่อทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาให้
ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การประมวล วิเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน
อุดมศึกษาของหน่วยงานกลางและของสถาบันอุดมศึกษา

(5) ให้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตาม

1.2 /

(1) ให้ใช้เป้าหมายในภาพรวมการผลิตบัณฑิต ใน 3 กลุ่มสาขาวิชาในการเสนอคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

(2) ให้เน้นการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และ

(3) ให้เน้นการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพและสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดตลอดชีวิต รวมทั้งเน้นการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ

(4) ให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตามแผนของสถาบันที่สอดคล้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ระดับนโยบาย

2.

2.1

(1) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลแผนในภาพรวม และการประเมินผลเฉพาะด้านเป็นระยะๆ

(2) ให้มีการกำกับติดตามประเมินผลตามตัวบ่ง

10

2.2 /

(1) ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย

รวมทั้งตัวบ่งชี้ระดับนโยบาย

(2) ติดตามหรือประเมินคุณภาพให้เป็นไปตามระบบที่สภามหาวิทยาลัย

(3) /สถาบันจะต้อง

เป้าหมายเป็นรายปี ดังนี้

- สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รายงานข้อมูลนักศึกษาใหม่ นี้ และผู้สำเร็จการศึกษา ภายใน 31 กรกฎาคม ของทุกปี

- สถาบันอุดมศึกษาเอกชน รายงานข้อมูลนักศึกษา
กรกฎาคม ของทุกปี ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
. 2546

1
